

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile : 200 Lei
Particulari : 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

PARTEA OFICIALĂ

No. 771/1937.

Concurs.

La postul vacant de cantor din Țeghea (filia parohiei Satu-Mic) protopopiatul Tășnad se publică concurs pe data de 28 Martie a. c.

Retribuțiuni :

1. Locuință, superedificate — grădină de 800 st.
 2. 8 Iug. cad. pământ (6 arători, 2 fânațe).
 3. Drept de pășunat pentru 2 vite pe pășunea comunală (pentru plată).
 4. Drept de lemne din pădurea comunală (pentru plată).
 5. Stolele îndatinat.
- Cantorul va suporta impozitele către stat după sesiunea cantorală.

Concurenții se vor prezenta pe data de 28 Martie a. c. — ori în vreo Duminică mai înainte, aducând cu sine diploma de cantor și certificat de moralitate dela preot. Noul ales își va ocupa postul îndată după aprobarea alegerii.

Țeghea, la 24 Februarie 1937.

Curatorul

No. 424/1937.

Spre orientarea preoților interesați comunicăm mai jos adresa On. Cerc de Recrutare Satu-Mare No. 26666 cu privire la modul cum sunt a se timbra actele în chestiunea militară a preoților.

»Avem onoare a vă ruga să binevoiți a da ordin circular către toate parohiile din raza Episcopiei Dvs., ca orișice acte ce se depun de către preoți la Cerc pentru aranjarea diferitelor situații militare, să fie timbrate conform legii timbrului și anume :

1. Cererile cu 8 lei timbru fiscal și 1 aviație ;
2. Declarațiile cu 7 lei fiscal și 2 lei aviație ;
3. Certificatele cu 14 lei fiscal și 2 lei aviație ;
4. Orice copii după acte, cu 7 fiscal și 2 lei aviație ;
5. Adevărurile, cu 7 lei fiscal și 2 lei aviație.

Cerem aceasta pentru motivul că aproape toți preoții cari înaintează Cercului de Recrutare fel de fel

de acte nu le timbrează, scriind pe ele »Din oficiu scutit de timbru«, dând prin aceasta loc la corespondență inutilă, deoarece Cercul este nevoit a înapoia actele prin autoritățile în drept pentru timbrare.

Dacă și în viitor vom primi cereri și acte netimbrate, vom fi nevoiți a le trimite Adm-ției Financiare, pentru a lua măsuri conform legii timbrului.

No. 797/1937.

Timbre speciale pe carnetele de călătorie C. F. R.

Direcțiunea Generală C. F. R. sub No. 194.236 R. A. 1936 cu privire la timbrare și vizarea carnetelor de călătorie pe C. F. R. a dat următorul ordin circular, ale căruia dispoziții vor fi observate întocmai de cei în drept să facă vizele trimestriale ale carnetelor.

Ca urmare la ordinul circular No. 171.434 din 1936, publicat în foaia oficială No. 915 din 17 Decembrie 1936 se aduce la cunoștința generală că taxele inițiate în scopul creierii »fondului pentru modernizări de drumuri naționale« se vor percepe prin aplicarea unor timbre speciale pe carnetul de călătorie și anume în compartimentul rezervat pentru viză.

În consecință viza carnetelor de călătorie se va face numai după ce posesorul carnetului a lipit timbrul respectiv pe locul indicat mai sus, peste care se va aplica stampila și semnătura autorității în competența căreia intră vizarea carnetului.

Timbrele pentru carnet se vor procura de către detentorii carnetelor de călătorie dela casieriile de bilete ale stațiilor C. F. R. în raza cărora au domiciliul. Se vor percepe prin aplicare de timbre următoarele taxe anuale :

Pentru carnetele cari dau dreptul la circulație cu 50% reducere la cl. I.	150 Lei
cl. II.	120 »
cl. III.	20 »

valorile timbrelor puse în vânzare prin casieriile C. F. R. sunt de Lei 400, 200, 100, 50, 40, 37'50, 30, 20, 10, 7'50 și 5 Lei.

Taxele prevăzute mai sus pentru fiecare legitimație de călătorie fiind anuală se vor aplica timbre de

valoare proporțională cu timpul, pentru care este valabilă viza.

Pentru legitimațiile de călătorie cu viză trimestrială pentru care taxa anuală este lei 150 se va aplica la fiecare dată când se obține viza câte un timbru de 37.50.

În cazul, când valoarea timbrelor ce urmează a se aplica pe legitimațiile de călătorie, nu coincide cu valoarea timbrelor puse în vânzare se vor aplica două sau mai multe timbre.

Nu se vor timbra următoarele legitimații: carnetele care dau dreptul la călătorie cu reducere de 50% cl. II. și a III-a studenților și elevilor școlilor de Stat (cari călătoresc numai în vacanțele școlare cu carnet de tip, eliberate de direcția școlilor respective).

În ce privește taxele plătite deja prin administrațiile financiare pentru care s'a eliberat recepise se pot distinge două situațiuni: când taxele s'au plătit la administrația financiară și s'a obținut câte o recepisă pentru fiecare carnet, și când autoritatea a depus taxa în bloc pentru mai mulți funcționari obținând o recepisă pentru mai multe carnete. În primul caz, recepisa se va prezenta stației în raza căreia locuiește posesorul carnetului, care o va preda casierului C. F. R. recepisa. Casierul C. F. R. după ce va reține recepisa va aplica timbre de egală valoare pe carnete, în compartimentul rezervat special pentru viză și le va anula cu ștampila stației.

În cazul al II-lea autoritatea respectivă va întocmi un tablou de timbrele necesare în valoare egală cu valoarea recepisei colective a administrației financiare după care va trimite un delegat la stația din raza sa pentru a-i elibera timbrele contra recepisei administrației financiare. După obținerea timbrelor autoritatea le va lipi pe carnet în compartimentul rezervat vizei timbrelor respective și le va anula prin aplicarea ștampilei sale.

No. 649/1937.

Correspondența oficială

Direcțiunea Generală P. T. T. prin circulara sa, comunicată nouă cu adresa On. Minister al Cultelor No. 212.718/1187—1937 cu privire la correspondența oficială dispune următoarele:

„să poarte numirea autorității expeditoare cu indicațiunea localității unde se găsește acea autoritate afară de autoritățile militare, cari vor putea fi dispensate de această ultimă formalitate (localitatea).

Această indicațiune va fi scrisă prin imprimate, scriere cu mâna sau cu ștampila cu tuș, în partea de sus pe fața plicului.

Să poarte înscris numărul oficial al corespondenței care va fi scris de preferință în partea de jos de pe fața plicului. În cazul când se întrebuintează ștampila pentru entetul plicului, numărul oficial poate fi pus și sus.

Să fie investit cu sigilul cu armele țării, sau autorității expeditoare, care se va aplica pe dosul plicului la mijloc.

Plicurile să fie confecționate din hârtie tare și bine gumată. Mărirea plicurilor să fie potrivită după dimensiunile conținutului lor.

Să se scrie complet și în mod cîteț adresa și locul de destinație cu indicarea județului. Pe plicurile cu destinație pentru localitatea unde nu sunt oficii, agenție sau gară de poștă, să se menționeze ultima poștă.

Plicul cu conținutul său să nu aibă greutatea mai mare de 2 kgr. Dimensiunile maxime sunt cele prevăzute în tariful poștal intern pentru corespondențele particulare și minime cele ale cărților poștale emise de P. T. T. Plicurile să nu poarte urme de deschidere. Nu se mai admit plicuri întoarse pe dos.

Este cu totul interzis de a expedia ca oficiale, corespondențe, acte, cărți, etc., în interes particular sub sancțiunile amenzii. Asemenea este interzis de a introduce în coletele poștale corespondența oficială, fie închisă, fie deschisă purtând adresa destinatarului colectului sau a altor persoane, cărora ar urma să le fie înmânate.

Dosarele vor fi împachetate în hârtie groasă sau pânză cu sigiliile de ceară bine aplicate la încheieturi, cusături sau legate cruciș cu sfoară, ale cărui capete să fie prinse sub plumb sau ceară roșie.

Correspondența oficială se va depune la ghișeul oficiilor poștale, înscrisă în o condică specială de către autoritatea respectivă. Delegatul va preda plicurile în ordinea înscrisii în condică. Plicurile purtând mai multe nume, vor fi trecute în condică într'un singur rând orizontal, pentru a nu da aparență că ar fi mai multe plicuri.

Primirea plicurilor va fi verificată de funcționarul poștal notând citibil imediat după ultimul plic înscris și numai cu cerneală numărul total al bucăților primite în cifre și litere, data și semnătura sa, după care apoi va aplica ștampila de zi.

Numai pentru corespondența cu caracter confidențial sau care ar conține acte cari eventual pierzându-se, nu s'ar mai putea constitui sau care comportă în adevăr o neîgăduită importanță.

Plicurile oficiale se vor primi dela poștă de către delegații autorităților sau de șefii autorităților.

Delegații sunt obligați ca la ridicarea corespondenței să observe plicurile cu atenție, dacă sunt în bună stare și nu prezintă urme de violare, Orice reclamație ulterior în această privință se consideră tardivă.

Se pot primi plicuri oficiale depuse de autoritățile locale pentru alte autorități din aceeași localitate.

Plicurile trebuiesc a fi ridicate dela oficiu în termen de cel mult 15 zile dela avizare, contrar vor fi înapoiate expeditorului.

Correspondența oficială adresată particularilor trebuie să îndeplinească aceleași condițiuni ca și celelalte corespondențe oficiale, nefiind admisă a fi expediată în foi volante ci închisă în plicuri cu antetul și sigiliul autorității expeditoare.

Reclamațiile se pot face în termen maximum 6 luni dela prezentare.

No. 690/1937.

Noul cod penal și licitațiile

Adresa No. 349.108 a On. Minister de Finanțe cu privire la procedura de urmat la licitații o comunicăm Ven. Cler spre orientare :

»In conformitate cu avizul Onor. Consiliului Oficiului Central de licitații, dat prin jurnalul de ședință No. 1703/12/1/1937 se adaugă un titlu de observație, în caietul de sarcini tip din jurnalul Consiliului de Miniștri No. 581/1931 publicat în Monitorul Oficial No. 127/4/Iulie 1931, textul art. 266 din Codul Penal „Regele Carol al II-lea” pus în aplicare dela 1 Ianuarie 1937.

Astfel după art. 3 al caietului de sarcini, care se termină cu : „Această eliminare se face înainte de a se deschide ofertele”, urmează :

„Observație : Se atrage atențiunea concurenților asupra art. 266 din Codul Penal „Regele Carol al II-lea”.

Art. 266. — Acela, care prin orice mijloace, împiedecă sau turbură libera concurență în licitațiile care se fac de autoritățile publice sau înlătură pe concurenți dela acestea, comite delictul de Impiedecare a concurenții în licitații publice și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 2 luni la un an și amendă dela 2000 la 10.000 Lei.

Dacă acest fapt este săvârșit de mai multe persoane înțelese în acest scop, pedeapsa este închisoarea corecțională dela 6 luni la 2 ani și amendă dela 2000 la 10.000 Lei.

Pedeapsa din aliniatul întâi se aplică și ofertantului sau concurentului care cere sau primește direct sau indirect, bani, promisiuni sau orice alt profit și apoi, datorită acestei cauze se abține de a participa la vânzare sau licitație ori își retrage oferta».

Pacostea împărecherilor

În curând Liga Națiunilor va primi în sânul ei Egiptul, ca pe un stat deplin independent și suveran. Așa, după aproape două mii de ani, Egiptul reintră în rândul statelor de sine stătătoare. Mintea mi-aleargă în acest moment la vremile când Țara Faraonilor trecu din stăpânirea Împăratului Creștin din Constantinopol în a celor ce se închină lui Mahomed.

Asta s'a întâmplat în anul 642. La 21 Martie al aceluși an, pe când cârmuirea bizantină se pregătea să fugă, murea la Alexandria Patriarhul Chiru. Cârmuitorii bizantini izbutiră să aleagă în persoana lui Petru un urmaș al acestuia. Petru fugi împreună cu ei la Constantinopol. Multă vreme nu se mai auzi, în Egipt, de urmașii Patriarhilor și Papilor Alexandriei, ai Melchișilor coborâtori legiuiri din Sf. Marcu și din Sf. Atanasie. Împreună cu Patriarhul Petre, fugise și Veniamin Patriarhul Copșilor. Acesta însă, foarte curând, dobândi voie a se întoarce în țara în care nădăduia să adune sub oblăduirea lui pe toți creștinii. Scurtă îi fu însă bucuria, aflând și văzând cu ochii cum cei mai mulți din păstorii lui, oameni ce se arătau gata a primi orice osândă și chiar moartea la nevoie, numai ca să blasteme pe Papa Leon și Sinodul din Calcedon, acum se lăpădau de Cristos numai ca să scape de plata impozitelor.

Azi se știe că Mahomedanii, când pătrundeau într'o țară creștină, nu sileau pe nimeni să se lapede de credința pe care o aveau. Îi impuneau numai la biruri, de care erau scutiți ei și cei ce se închinau semilunei lui Mahomed. Mahomedanii nu impuneau cu sabia credința lor nimănui, dar pedepseau cu moarte pe cei cei căutau

să-i înșele din lăcomie, ca să scape de biruri. Asta este astăzi istoricește dovedit, cum tot istoricește dovedit este și aceea, că mai ales se lăpădau de Cristos ereticii și schismaticii. Ei au transformat Africa creștină în țară păgână. Felahii habar n'au, când se cred legați de fesul mahomedan ca de legea lor, că altădată ei au fost mai toți creștini. S'au lăpădat de Cristos din lăcomie, aproape tot așa cum peste o mie de ani cei dela Constantinopol, ziceau că mai bine Turcul decât Latinul să-i stăpânească. Din astă mentalitate Grecii căzură și ei sub stăpânirea Turcilor. Ce dovadă mai strălucită, de cât este trebuincioasă Unitatea creștinismului.

Dacă creștinii ar fi priceput asta mai bine, azi toată fața pământului ar fi stăpânită de Evanghelie. Nici că s'ar pomeni de bolșevism și de alte lighioane ce au pus Europa și Asia în primejdie mare.

Cât e de necesară unitatea creștinismului o mărturisește în »Droit civil international«, volum I. § 119, pag. 178 marele jurisconsult și istoric F. Laurent, un pătimăș anticlerical : »Potrivit cu noțiunea ce oamenii își fac de Dumnezeu, unitatea domnește în lumea politică, și odată cu asta frăția, dreptatea, pacea ! Altfel neamurile pe vecie vor fi despărțite și din pricina aceasta în loc de pace, avem : război«. Asta o știm noi de mult și azi, când atât se vorbește iarăș de un război — de care ferească-ne Sfântul — mai mult ca oricând ne simțim datori, ca din toate puterile noastre, să grăbim măcar în România restabilirea unui singur Cristos, unui singur Botez și a unei singure credințe. Cine nu pricepe e în primejdie, să ajungă soarta nenorociților Egipteni.

M. T. C.

Misiunile catolice după revoluția religioasă a lui Martin Luther

In Indii și în Japonia

După revoluția religioasă a apostatului călugăr Augustinian Martin Luther, ajutată de ambițiosul și intolerantul cleric Jean Chauvin (Ioannes a Calidovino sau Calvin) preotul uitat de sine Zwingli, Hausschein (Oecolampadius) și ceilalți sectari ai veacului XVI, cari au reușit să separe întreagă Europa de miază-noapte dela sinul bisericii romane, apoi prin apostazia concubinarului rege al Angliei Henric VIII și a întregului cler și popor Anglo-Saxon cu el, s'ar fi părut că biserica întemeiată pe stânca lui Petru se va năruși și nu va rămânea din ea nici piatră pe piatră. N'a fost așa însă, ci tocmai contrarul. Biserica romană, nu numai că n'a scăzut în numărul credincioșilor, ci la sfârșitul acestui veac tulbure, — după înseși statisticile protestanților din Germania publicate de anuarul Pontifical din 1931 la pag. 648—649, numărul catolicilor se afla înmulțit cu nu mai puțin de 25,000,000 credincioși.

Apostatul călugăr dela Eisleben declarase într'un moment de ambiție nebună, zicând:

Pestis fui in vita;

In morte, mors tua ero, papa!

(In viață ciumă fi-am fost;

In moarte, moartea ta voi fi, păpo!)

Aceasta însă nu s'a adeverit. Papa trăiește, și încă mai glorios decât pe timpul când profetul saxon plin de bere și de mâncare își dădea sufletul.

Biserica creștină catolică a urmat întotdeauna poruncile și principiile întemeietorului ei: — Când vă prigonesc într'o cetate, mergeți într'alta. Urmașii apostolilor căroră le-a fost încredințată slujba de a predica Evanghelia la toate neamurile, după ce Germania, țările Scandinavice, Anglia, o bună parte din Franța, Ungaria și Transilvania se separase dela sinul bisericii mame, au trecut la neamurile păgâne ale misterioasei Asii, ale întunecoasei Africi și ale continentelor nou descoperite, America și Oceania.

În Asia, misionarii catolici ajunseră prin mijlocul Portugaliezeilor cari aveau colonii acolo, iar meritul principal este al sfântului Francisc Xavier (în limba portugheză citit Chavier) din Navarra, care în evul mediu era un regat spaniol pe ambele coaste ale Pireneilor, cu capitala Pamplona. Se născuse în castelul Xavier, de unde își are și numele, la 7 Aprilie 1506, dintr'o familie nobilă.

Conducându-se de gânduri de mărire lumească și de ambiție finerească, încă din tinerețe începu cu aviditate să studieze filozofia, și încă de timpuriu

ajunse profesor de filosofie la Colegiul Beauvais din Paris.

La Paris avu ocaziune să cunoască pe Don Inigo Lopez, care în istorie e cunoscut sub numele de Ignățiu de Loyola, întemeietorul ordinului Iezuiților, care vrând să slujească mai direct lui Dumnezeu, renunțase la viața militară, și făcea studii teologice și filosofice, cu intențiunea de a se face preot. Acestu îl convinse să se lapede și el de deșertăciunile acestei lumi. Francisc se lăsă convins și mai târziu, împreună cu preotul Pier Le Fevre din Savoia, Iacob Lainez din Almazan (Spania), Alfonso Salmeron din Toledo, Nicolae Alfonso Bobadilla fost profesor de filosofie la Valladolid, și cu Simion Rodriguez din Azevedo (Portugalia) în frunte cu Don Inigo Lopez sau Ignățiu de Loyola se hotărâră să formeze o societate pentru a merge pe cheltuielile lor să predice Evanghelia lui Cristos în Palestina.

La 15 August 1534, toți șapte făcură votul castității în biserica din Montmartre (Paris), precum și celelalte două voturi călugărești, adică al sărăciei și al ascultării.

La începutul anului 1537, Ignățiu și tovarășii săi merseră în Veneția, unde mai câștigară trei tovarășii, adică pe Claudiu de Jay din Savoia, Ioan Condure din Franța și Pascasiu Brouet din Piccardia. Francisc de Xavier fu aplicat într'un spital pentru îngrijirea bolnavilor incurabili.

Mica și începătura „Companie a lui Isus” ceru dela papa Paul III. voie să mergă în Palestina, dar papa punându-le în vedere că fiind război între republica Veneția și Turci, călătoria ar fi plină de primejdii și poate că nici n'ar duce la scop, îi opri.

În 24 Iunie 1537, cei cari nu erau preoți fură hirotoniți, făcând voturile călugărești înaintea nunțului papal, apoi fură aplicați, unii ca profesori la universități, alții ca îngrijitori de spitale prin Italia, iar alții ca predicatori.

În timpul acesta regele Portugaliei Ioan III ceru dela Ignățiu de Loyola câțiva misionari pentru Indii. Acesta îi dădu pe Francisc de Xavier și pe Simion Rodriguez, cari la 1540 și ajunseră la Lisabona. Neavând însă corăbii, rămaseră acolo mai multă vreme, predicând și catechizând. Abia la 7 Aprilie 1541 plecă înspre Indii o armată condusă de viceregele Alfonso de Susa, iar cu acest prilej plecă și Francisc Xavier, însoțit de preotul portughez Francisc Mansilla și italianul Paul de Camerino, pe când Simion Rodriguez fu reținut de cătră rege în Lisabona.

După 11 luni de călătorie corăbiile portugheze ajunseră la Mozambic pe coasta orientală a Africei, față'n față cu insula Madagascar. De acolo meraseră la Melinda apoi la insula Socotra, nu departe de Aden, în sudul Arabiei. În această insulă Francisc Xavier află urme de creștinism, dar foarte împestrat cu păgânisme. El predică cum putu, iar poporul îl ascultă, și la plecare îl rugă să se mai întoarcă pe la ei.

La 6 Mai 1542 ajunse la Goa în India. Acest oraș, dela 1510 era capitala domeniilor portugheze din India orientală, iar dela 1334 era reședință episcopescă, și păstora acolo cel dintâi episcop Ioan Albuquerque, călugăr franciscan și episcop misionar. Francisc Xavier îi arată scrisorile dela papa și dela regele Portugaliei, făgăduindu-i că fără de știrea și învoirea lui nu va face nimic în Indii.

Episcopul Albuquerque îl primi cu bucurie, dar în conversație îi spuse cu durere că în Indii deodată cu soldații și marinarii portughezi au venit și obiceiurile rele din Europa, ca poligamia, divorțul, fraudă, lăcomia și altele, cari toate pun mari piedeci în creștinării Indienilor iar pildele rele date de europeni fac ca această religie să fie disprețuită mai cu seamă din partea celorla din clase mai înalte. Francisc începu deci mai întâi să catechizeze și să încreștineze pe portughezii din Indii, și cu un clopot în mână alerga pe străzile orașului instruind pe oameni în drum.

În curând moravurile europenilor din Indii se mai schimbă în spre bine, iar Indienii începură a îndrăgi creștinismul, dar mai cu seamă pe Francisc.

În Octombrie 1542 Francisc însoțit de doi clerici cari vorbeau limba malabareză plecă din Goa înspre coasta Malabar, în spre miază-zi de Goa, pe țărmul vestic al peninsulei indiene, ca să predice pescarilor Paravi sau „pariah“, cari erau considerați de cel mai infim trib și cea mai de jos clasă a tuturor popoarelor indiene. Aceia fiind ajutați de portughezi împotriva altor triburi, primiră botezul, dar le lipseau și cele mai elementare cunoștințe religioase creștinești. Francisc începu să studieze cu seriozitate limba malabareză, și în curând o învăță, traducând apoi în aceea limbă simbolul credinței, cele zece porunci și câteva rugăciuni mai de frunte. Mai târziu traduse întreg catechismul.

Predicarea lui în Malabar a fost foarte rodnică așa încât uneori nu răzbea să boteze pe toți cei încreștinați, mai cu seamă în Dumineci, când se făceau și o mulțime de minuni, ca vindecări miraculoase, cu cari Dumnezeu a voit să preamărească pe acest apostol. După un an fu silit să se întoarcă la Goa pentru a-și mai aduce tovarăși.

La Goa se înființase un seminar pentru educarea Indienilor. Francisc fu înbiat să conducă acel seminar, dar el lăsându-l în seama tovarășilor săi de curând veniți din Europa, se întoarse la iu-

biții săi Paravi din Malabar. De acolo trecu pe coastele regatului de Travancor, tot pe țărmul malabarez, dar pe malul răsăritean al peninsulei adecă în regiunile Madras-ului, unde succesele îi fură tot atât de strălucite ca și pe malul apusean. Acolo mai întâi vorbea poporului folosindu-se de interpreți, dar în curând învăță și limba aceluia popor, și încreștină mai mulți de 10,000 de oameni, cari într-o însuflețire de nedescris își dărâmară idolii și templele lor.

În Travancor merse la el o delegație din insula Manas, spre miază-noapte dela Ceylon, chemându-l să le predice și lor. În insula aceea tocmai bătătuia o persecuție pornită din partea regelui Ceylonului, în care persecuție își dară viața pentru credință nu mai puțini de cinci mii de mucenici. Francisc trimise imediat un misionar, iar când împrejurările îi permisă, merse însuși.

Dela 1545 până la 1547 predică în Malacca, o peninsulă în India posterioară spre răsărit dela insula Sumatra, apoi în Amboin, în insulele Molucce, și cu deosebire în Ternate, întemeind peste tot locul comunități creștine. Acolo traduse Evangheliile și Psalmii penitențiali și un ajutor întru catechizarea și instruirea poporului.

La Meliapur încă din timpuri mai vechi se venera mormântul sfântului apostol Toma, ceea ce însemnează că acolo creștinismul era foarte vechiu. În Malacca Francisc învăță pe popor cântece religioase pe cari neofiții și catecumenii le cântau nu numai acasă, ci pe străzi și în corăbiile pe mare.

Deviza lui era „încă și mai mult“ (amplius). Așa el întemeia comunități creștine, apoi lăsa pe alții să le conducă, iar el mergea să întemeieze altele.

În Iulie 1547 plecă din nou înspre Goa pentru a-și mai aduce tovarăși.

În Malacca făcuse cunoștință cu un nobil Japonez, anume Anger, care făcuse o crimă și întru atâtă îl muștra conștiința încât nu afla pace nicăieri. Francisc îl invită ca să-l însoțească la Goa. Japonenezul primi, și plecără împreună, dar se iscașă pe mare niște furtuni, așa încât fură siliți să întrerupă călătoria. Cercetă deci comunitățile creștine întemiate mai înainte, vizită pe amândoi regii din Ceylon, iar la Goa ajunse abia în 20 Martie 1548, adecă după 9 luni.

La Goa boteză pe Japonenez punându-și în gând să meargă împreună cu el în Japonia. Împărți deci pe tovarășii veniți din Europa pe la comunitățile creștine existente, iar el împreună cu Anger plecă înspre Japonia, unde la 15 August 1549 debarcă la Cangosima în regatul Saxuma.

Cu ajutorul lui Anger traduse Cred-ul și explicarea lui în limba japoneză. Cu toate piedicile puse de Bonzi, adecă de preoții budhiști, Francisc reuși

să încreștineze mai multe mii de japonezi prin diferite părți ale insulelor, dar mai cu seamă la Amangucci, unde primară creștinismul și câțiva nobili.

Pe atunci japonezii toate ideile predominante și le însușeau dela Chinezi pe cari îi credeau mult superiori, și a căror țară pentru ei era cel mai mare focar de cultură. Auzind deci că Chinezii, și mai cu seamă nobilii lor nu primesc religia europenilor, începură și ei a șovăi.

Francisc înțelese aceasta. Se hotărî deci să dea Japonezilor o lecție în însăși China, adevărat să meargă acolo. În China însă, sub pedeapsă de moarte era interzisă intrarea oricărui străin, și mai cu seamă Portughez. Francisc se văzu silit să recurgă la mijloace diplomatice pentru a putea ajunge în „imperiu cerului”, cum se numea China pe atunci. Asta însă n-o putea face decât din Goa. Părăsi deci Japonia și se întoarse la Goa în India.

La Goa află întruniți mai mulți misionari dela cari află despre marile progrese ce făcuse creștinismul în Indii, mai cu seamă în Malabar, Meliapur, Cocino și în insulele Molucce. Gaspar Berzeo, care încreștinase insula Ormuz, fu propus de superior al seminarului din Goa în locul lui Antoniu Gomez, iar Francisc se pregătea de călătorie pentru China.

Alfonso de Noragna viceregele Indiei era gata să trimită o ambasadă în China. Francisc obțină dela vicerege ca în ambada aceea să fie și el cu încă vre-o câțiva tovarăși, ca astfel să poată pătrunde în China.

La 15 Aprilie 1552 ambada plecă din Goa în frunte cu ambadorul Iacob Pereyra. Ajungând la Malacca trebui să întrerupă călătoria din cauza ciumei ce bântuia acolo. Francisc cu tovarășii săi se puse în serviciul bolnavilor de ciură, adunându-i de pe străde în niște bordee de frunze.

Gubernatorul din Malacca nu vedea cu ochi buni pe ambadorului Pereyra, și din ură față de acela, nu permise ambasadei să meargă mai departe prin teritoriile sale. Francisc să îmbarcă singur pe o corabie portugheză de comerț și merse în insula San-Cian, la o departe de vre-o 6 miluri (cam 10 Km.) de hotarele imperiului chinezesc.

În această insulă încearcă să se înțeleagă atât cu negustorii europeni cât și cu locuitorii indigeni asupra modului cum ar putea ajunge necunoscut în China. Nu ajunse a-și împlini însă acest gând, căci cuprins de friguri muri la 2 Decembrie 1552 în vârstă de abia 46 de ani. Își dădu sufletul îngânând rugăciunea „Intru tine Doamne am nădăjduit, să nu fiu rușinat în veci” (In te Domine speravi, non confundar in aeternum).

Așa se sfârși acel mare apostol al Indiilor și al Japoniei. Papa Urban VIII îl canoniză la 6 August 1623, și este venerat ca patron al misiunilor.

Lucrul început de sf. Francisc de Xavier fu continuat de tovarășii săi din Societatea Iezuiților, dintre cari unii chiar cu sângele lor udară acele meleaguri. Astfel Antoniu Criminale din Parma, la anul 1549, adevărat cu trei ani înainte de moartea apostolului Indiilor și al Japoniei, fu străpuns de patru lănci din partea păgânilor, căci numai sângele mucenicilor a fost și va fi întotdeauna sămânța creștinilor. Portughezul Nugno Ribera fu otrăvit de cătră mahomedani la Amboin. Ludovic Mendez fu ucis la Comerin la 1552, adevărat tocmai în anul morții apostolului, iar după doi ani, adevărat la 1554 alți doi misionari fură uciși cu pietrii în insula Salsett nu departe de Bombay.

Tocmai prin sângele acestora și suferințele altora, creștinismul din Indii se întări așa încât la 1557 Goa fu înălțată la rangul de mitropolie cu episcopii sufragane la Malacca în India posterioară adevărat dincolo de râul Gange, și la Cocino, în India anterioară, adevărat dincoace de râul sfânt al Indienilor păgâni. La 1576 se mai înființă dieceza de Macao, tot în India anterioară, care dieceză era pentru China, și acolo se instruiu misionarii pentru vastul imperiu al soarelui.

La 1600 se înființă dieceza de Cranganor și cea de Meliapur. Cea de Cranganor la anul 1616 fu înălțată de cătră papa Paul V. la rangul de arhiepiscopie. În aceste dieceze regii Portugaliei aveau dreptul patronului, adevărat de a numi ei pe episcopi, pe cari papa trebuia să-i aproabe.

La anul 1599, în sinodul ținut la Diamper, creștinii nestoriani din Indii trecură la catolicism, și astfel numărul credincioșilor Sfântului Scaun al Romei spori în mod simțitor.

În 1930 în India erau 2,172.340 de catolici, iar în Japonia 260.754.

Dr. Nicolae Lupu.

— **Anunț!** Societatea „Sf. Ioan Gură de Aur” anunță pe P. On. Preoți și cititori ai »Vestitorului« că a pus sub tipar o nouă carte de rugăciuni, cartea răposatului Ioan Genț fiind de mult epuizată. Noua carte are titlul: *Flacăra Credinții* și e compusă de Părcanonic Dr. Aloisie L. Tăutu, cuprinzând textul integral al celor 3 Liturghii, Paraclis, Acaftist, Vecernie, Utrenie, Meditații, Sfintele Taine etc., după cele mai noi exigențe sufletești. Exemplarul de peste 500 pagini (format mic), legat în pânză peste tot costă 50 Lei. Vor fi și exemplare legate lux, al căror preț se va anunța ulterior. Cartea va fi gata complet la 1 Aprilie crt. Se pot face comenzi la »Soc. Sf. Ioan Gură de Aur« Oradea, Parcul Ștefan cel Mare 8. Rabat 10—20%

Episcopia de Hajdu-Dorogh

de I. GEORGESCU

»Aceasta e un mare fapt național și n'avem nici un motiv, nici cauză, să ascundem că acest succes este meritul lui Héderváry și Lukács și că atributul de lângă numele partidului muncii naționale acum întâia dată începe să strălucească luminat de acest succes.

»Storși și oboșiți de hărțuile politice, supărați și amăriți la vederea certurilor de partid ce curg între politicienii maghiari, vestea despre această episcopie, despre această însemnată înaintare a maghiarimii, o primim ca un păhar de aur cu apă rece dela izvor și pare că renaștem și întinerim de ea.

»Lukács L. și colegul său austriac se luptă în Viena cu domnia militari cari cer tunuri de oțel, în locul celor de bronz, cer corăbii Dreadnought, cer arme noue, cer milioane. În hărțuiala asta ne năpădesc sudorile. Căci, doar, aici, acasă, ar trebui să aducem la puțința unui trai omenesc pe funcționarii județelor, pe învățători și profesori; dar acolo sus, la Viena, le trebuie arme, aeroplane și tunuri noue. Cum vor ieși din această luptă cu generalii, nu știm; dar nouă, celor cari lucrăm cu oștirile de plumb ale literelor, cari punem în mișcare idei, propagăm și propovăduim lumina, știința, dragostea și munca, nouă, iată, ne a procurat Lukács un mare tun. El așa și l-a făurit, cum Gábor Áron și le făuria pe ale sale. N'avea bronz, n'avea oțel, el le făuria numai din clopotele satelor șecuești, dar în ele se sălășluia duhul Secuilor, în gloanțele lor răpăia patriotismul Secuilor și Gábor Áron câștiga lupte pentru Maghiari.

»Astfel de tun este pentru noi episcopia maghiară!

»Sălășluiește-se în ea duhul maghiar cel sfânt. Darul lui să împrejmuie pe cei ce vor ajunge sub scutul ei!

»E un tun, care nu împrăstie moarte, ci dragoste și mântuire, patriotism maghiar și credință maghiară.

»Dumnezeul Maghiarilor intră acum acolo, unde până acum cu cuvântul lui Dumnezeu se propovăduia ura contra Maghiarilor.

»Limba maghiară a ajuns limba altarului (liturgică) acolo, unde până acum ziceau că e păcat a adora pe Dumnezeu în ungurește».

Articolul acesta, tradus mai târziu și în românește, precum și altele de același fel, tulbură cumplit toată opinia publică românească. Indignația ei, pe lângă atâtea adunări de protestare, memorii, scrisori, petiții, telegrame, o arată și o serie lungă de articole. Spicim aici câteva mai caracteristice.

Publicând la loc de frunte articolul »Christifideles graeci«, organul Partidului Național Român, *Românul* (Arad No. 147 din 18. 7. 1912) zice, între altele, textual: »In analele suferințelor noastre s'a mai adaos o pagină neagră, iar papa Piu al zecelea, prin bulla sa recentă, a intrat în șirul figurilor triste, cari au

țin la nimicirea neamului nostru: a intrat în șirul marilor dușmani ai neamului românesc. — Dar lupta nu este sfârșită. Lupta trebuie să înceapă de acum!« In continuare, autorul cere ca episcopii uniți să și prezinte demisiile, în semn de protest.

Alt articol violent e »Represalii« în același ziar (No. 150 din 21. 7. 1912). Aceste represalii ar fi împotriva catolicilor din România. »Vom vorbi prin București, ca să se audă la Roma!« zice supăratul autor al acestui articol. El e foarte supărat nu numai pe »Papa-Saturn« care și mânâncă fiii, ci și pe guvernul României. Prin înființarea episcopiei de Hajdu-Dorogh, acest guvern înregistrează o înfrângere. Nu e mirare. Miniștrii săi plenipotențieri din Roma și Viena nu sunt Români, ci Greci lipsiți de dragoste de neam. Ambasadorii Habsburgilor, însă, în toate capitalele mari, sunt Unguri neași.

Împotriva propunerii represaliilor se ridică Prof. A. C. Cuza, actualul președinte al Partidului național-creștin, în articolul »Papa, politica austro-ungară și Români fața de Christifideles«, reprodus după *Unirea* din Iași de *Românul* (Arad, No. 169 din 14. 8. 1912). »Nu suntem păgâni să ne răsbunăm asupra unor oameni nevinovați, cum sunt catolicii României de greșelile Romei, Vienei și mai ales ale Buda-Pestei«. Obișnuit a examina toate lucrurile obiectiv, el declară că nu înțelege nici pe Unguri, nici pe Papa. Ungurii cred că ne pot speria cu panslavismul, un pericol eventual, în viitor. Maghiarizarea lor e, însă, un grav pericol actual. E, deci, o mare deosebire. Vor ei să-i vadă și pe Români Transilvăneni, luând drumul Petersburgului, cum o fac Sârbii? Și mai puțin înțelege el pe Papa. »Eu credeam până azi«, zice el »că datorria noastră a tuturor acelor cari aparținem legii lui Cristos, e să tindem către unitatea creștină. E un ideal, fără îndoială, măreț al unei cârmuiri spirituale supreme, recunoscută în sfârșit de toți creștinii în ființa Papii din Roma, urmașul lui Petru — conformă cuvântului Evangheliei: „Ioan 21, 16: Zis-a lui: Paște oile mele“. Și pe noi Români, mai ales, e firesc să ne atragă idealul acesta, prin originea noastră: suntem doar Traco-Romani«. In rezumat: »Ungurii fac — și Papa plătește«, observă el.

Dar *Românul* mai aduce și alte articole. În »Vim vi repellere licet« (No 162 din 6. 8. 1912) el arată că »cea mai grea silnicie e robirea neamurilor« și »prin ea se comite o crimă împotriva omenimei«. In fața acestei crime, continuă articolul acestui ziar, »nu mai există tratate internaționale, nu mai există loialitate, nu mai există blăstăm arhieresc, supunere și milă creștinească«. Cu alte cuvinte, în asemenea cazuri, încetează nu numai legile morale, ci și rațiunea. Un asemenea autor nu e mirare că îndeamnă pe preoții

români uniți, amenințați de urgia Hajdu-Doroghului: »... Adună-ți turma... și-i spune din ușa altarului bisericești tale de lemn că Petru a vândut din nou pe Cristos, că pecețile ni-s rupte și, între sfinte cântări, laudând pe domnul strămoșilor noștri, treceți la legea veche [ortodoxă]!«

Această idee din urmă o reia în »Veniți, apostoli!« (No. 209 din 6. 10. 1912). După o violentă diatribă împotriva »marelui dușman al nostru din Roma« [Papa] care, »dând ascultare păgânilor, cu o trăsătură de condei a clătinat și a nimicuit credința a zeci și poate sute de mii de oameni credincioși ai Bisericii, în a cărei frunte stă«, publicistul exclamă desnădăjduit: »Veniți, apostoli ai oricărei religii, veniți și mântuiți poporul nefericit, mântuiți-l de Roma — în care credea!«

CRONICI

— **Conferințele Decalogului.** Duminică 28 Februarie a. c. a avut loc în sala festivă a școlii normale române unite a treia conferință a revistei creștine și naționaliste »Decalogul«, ținută sub înaltul patronaj al Exc. Sale Dr. Valeriu Traian Frențiu, episcopul Orășii. Conferința ținută cu această ocazie »Creștinismul în presă« de D-l Dr. Victor German medic, a fost încadrată într'un frumos concert artistic, dat de D-ra Ileana Erdei Dubrăveanu, acompaniată la pian de d-ra prof. Gabriela Macalik. Programul a început cu celebra »Ave Maria« de Gounod, executată ireproșabil. Urmează cuvântul Decalogului rostit de D-l Aurel Cîncă, președintele prietenilor Decalogului din Oradea.

Conferința D-lui Dr. Victor German a fost admirabilă. Rar mirean care să fie străbătut de o credință catolică adânc trăită ca D-l medic Dr. V. German. Înainte de a intra în subiect D-l Dr. German amintește că poate în acel moment la Moscova se deschide congresul ateistic, cu reprezentanți din toată lumea, etc. Răspunsul nostru — spune D-lui — la rezoluțiile luate de acel congres mârșav să nu fie vorbă, ci o credință vie, manifestată în fapte. Intreagă asistența, în picioare întonează cântecul »Noi vrem pe Domnul!«.

În cadrul conferinței, vorbește despre creștinism în presă — presa care pe lângă că informează, are rolul și de factor educator. — Făcând o analiză succintă a celor 10 porunci, chintesența creștinismului, pe cari presa trebuie să le propage totdeauna, aduce elogiul revistei Decalogul, condusă de un grup de tineri entuziasmați de Cristos și învățătura lui, în cel mai stricat oraș, cerând publicului ca »Decalogul« să fie sprijinit și trăit. Să dăm un rezumat al conferinței e peste puțină. Spicuim numai câteva puncte din ea. Vorbind despre naționalism conferențiarul a amintit că acela nu există de 10—20 ani — după cum afirmă unii — ci este sădit de însuși Creatorul în natura fiecărui om. Catolicismul totdeauna a sprijinit și încurajat, nu naționalismul de paradă, nu naționalismul agresiv, ci adevăratul naționalism bazat pe Dumnezeu.

Familia care e nucleul statelor, fundamentul societății — unul din punctele de apărare ale Decalogului — e de instituție divină și una din gloriile catolicismului e fără îndoială faptul că a apărare totdeauna familia.

Tinerii dela Decalogul trebuie să fie sprijiniți pentru că în chestiune de presă, până în prezent — neajutorați de nimeni, — au pus în practică cuvintele lui Isus »Îndrăzniți, eu am biruit lumea!« După conferința îndelung aplaudată, D-șoara I. E. Dumbrăveanu a cântat din Verdi, Grieg, Vasilescu, Leoncavallo, Bre-diceanu.

Remarcăm execuția minunată, vocea frumoasă și melodioasă a cântăreței. La fel acompaniamentul D-rei G. Macalik.

Ca încheiere dorim revistei Decalogul care intră în al doilea an de existență, să găsească suflete înțeleghătoare în sânul neamului nostru. **Participant.**

Convocare

D-nii acționari ai soc. an. »Stâna de Vale« din Oradea, sunt convocați prin aceasta la

I-a adunare generală ordinară

care se va ține în Oradea, la 27 Martie 1937, ora 17 (5 p. m.) în Reședința Episcopescă, Piața Unirii 3, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și Constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de Administrație.
3. Raportul Comitetului de Censori.
4. Stabilirea Bilanțului anului de gestiune 1936 și descărcarea Consiliului de Administrație și Comitetului de Censori.
5. Eventuale propuneri.

Bilanț general: Cassa numerar: 77.579, marfă în Bazar: 194.601, alimente în magazie: 96.485, Capital social: 500.000, Conturi Creditoare: 166.567, Profit net: 57.544 Lei.

Contul Profit și Pierdere: Cheltueli cu regia: 1.012.335, Chirie: 300.000, Salare: 461.107, lucrări în Stațiune: 427.988, Profit net: 57.544, Venite din taxe pension. 2.258.974 Lei.

Consiliul de Administrație

Convocare

D-nii acționari ai Soc. An. »Valtra« din Oradea, sunt convocați prin aceasta la

I-a adunare generală ordinară

care se va ține în Oradea, la 27 Martie 1937, ora 18 (6 d. m.) în Reședința Episcopescă Piața Unirii 3, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de Administrație.
3. Raportul Comitetului de Censori.
4. Stabilirea Bilanțului anului de gestiune 1936 și descărcarea Cons. de Adm. și Com. de Censori.
5. Eventuale propuneri.

Bilanț general: Casa numerar: 8.632, inventar 115.885; Capital soc: 50.000, Cont Creditori: 72.784, Profit net: 1.783.

Contul Profit și Pierdere: Cheltueli regie: 176.337, Reparații autob.: 63.607, Intreținere jin. fer.: 82.363, Salarii: 76.990, Chirie: 15.000, Profit net: 1.783, Incasări din bilete 416.080 Lei.

Consiliul de Administrație

Vasile Torsan

Strada Petru Maior 10 — Oradea.

pictează Răstigniri, cruci și execută ireproșabil picturi pe tinichea și firme pentru prăvălii, etc, stând la dispoziția on. public și a on. preoți, prompt și în mod avantajos.